

Sammanfattning - det viktigaste budskapet från utredningarna inför ny organisation 2014

1. Den nya inspektionsavdelningen

Generaldirektören Mikael Sjöberg meddelade den 28 augusti 2013 att han har avsikten och ambitionen att låta en ny organisation träda i kraft från och med den 1 januari 2014. En av förändringarna är att nuvarande tre inspektionsavdelningar slås ihop till en avdelning som jag har fått förtroendet att leda. I ett utredningsdirektiv kopplat till omorganisationen har jag givits uppdraget att utreda hur organisationen inom den nya inspektionsavdelningen ska se ut. I uppdraget har det också ingått att göra en översyn av den geografiska indelningen.

Till utredningen har en styrgrupp och en referensgrupp varit knuten. Styrgruppens uppgift har varit att vägleda och stödja oss utredare i våra uppdrag och ansvara för samordningen av utredningarna eftersom de har inbördes beroenden. Syftet med inrättandet av en referensgrupp var att så tidigt som möjligt involvera de fackliga organisationerna och huvudskyddsombuden så att dessa kontinuerligt var uppdaterade, kunde följa förloppet och ha möjlighet att lämna synpunkter.

Med utgångspunkt i direktivet för utredningen, myndighetens strategiska mål och tidigare utredningar och diskussioner om en framtida inspektionsverksamhet formulerades inledningsvis en målbild som definierar vad en ny organisation för inspektionen ska kännetecknas av. Målbilden är följande:

Den nya inspektionsavdelningen ska

- nyttja förutsättningarna i en nationell organisation,
- skapa förutsättningar för en ökad flexibilitet,
- främja rättsäkra, enhetliga och effektiva arbetsformer,
- bygga på ett utvecklande ledarskap och ett ansvarstagande medarbetarskap,
- optimera kraften i kärnverksamheten och ska
- ha en anpassad geografisk organisation.

Utifrån målbilden har det genomförts en nulägesanalys, som dels bygger på tidigare gjorda utredningar och dels på faktainsamling som gjorts under utredningstiden. Analysen visade på såväl externa som interna utmaningar och förändringar. Externt handlade det bland annat om

- strukturomvandlingar på arbetsmarknaden,*
- en försvagning av den svenska kollektivavtalsmodellen,*
- ett gränslöst arbete i tid och rum,*
- en ökad urbanisering samt*
- ökade krav på effektivitet och tillgänglighet i svenska myndigheter.*

Nulägesanalysen visade också var i landet som det sker en tillväxt, vilka orter som utgör tillväxtmotorer och att det finns en stark koppling mellan befolkningsmängd och utvecklingspotential.

Internt visade nulägesanalysen att det idag finns stora variationer bland inspektionsenheterna avseende kulturer och sättet att organisera verksamheten som leder till brister när det bland annat gäller enhetlighet, logik och resurseffektivitet. I övrigt visade analysen att de interna förändringarna som är kopplade till bland annat införandet av en ny verksamhetsplattform, styrmodell och planeringsprocess och att vi arbetar mer processinriktat kommer att ha en stor påverkan på våra arbetssätt. Likaså genom att vi står inför stora pensionsavgångar. Införandet av det nya inspektionsstödet bedöms komma att leda till en minskad administration och öppnar tillsammans med en videokonferens-/"Skypefunktion" i våra kommande datorer för att vi kan organisera och bedriva inspektionsverksamheten på ett bättre sätt.

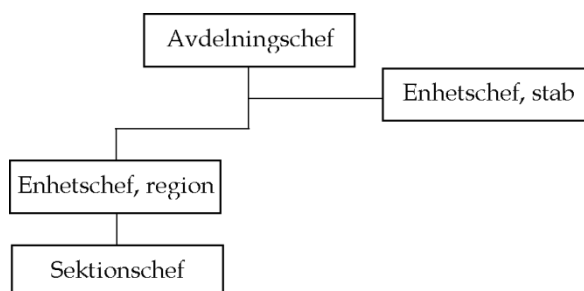
I den vidare analysen utvecklades den nya organisationen utifrån fem fokusområden:

- hur kärnverksamheten ska organiseras,*
- hur systemet för styrande och stödjande funktioner ska organiseras,*
- hur kompetenssystemet ska se ut,*
- hur roller och ansvar ska utformas och*
- hur den geografiska indelningen ska se ut.*

Fokusområdena har angripits i den ordning som ovan beskrivits för att sedan ligga till grund för geografisk indelning och val av lokaliseringsorter.

Med utgångspunkt i bland annat nulägesanalysen, målbilden och utifrån principerna "enhetligt, renodlat, tydligt och logiskt" föreslår jag att en renodling sker av vad som ska göras på olika nivåer i organisationen och vilken funktion som gör vad. De nuvarande tre organisationsnivåerna föreslås även framgent vara tre, där chefsleden ser ut enligt nedan.

På avdelningsnivå bedrivs styrning av verksamheten och dess projekt, processer och system. Här fattas också principiellt viktiga beslut för inspektionsavdelningen som inte är av den digniteten att det är fråga om ett beslut av generaldirektören. På denna nivå finns resurser för stöd och styrning samlad i en stabsenhet som leds av en enhetschef.

På enhetsnivå inom inspektionsverksamheten bedrivs planering och uppföljning samt beslutsfattande. Enheten leds av en enhetschef. På enheten finns ett samlat, renodlat administrativt och juridiskt stöd, där det administrativa stödet i huvudsak utgör chefsstöd, stöd vid uppföljning av verksamheten, lokalt IT-stöd och projektstöd. Administratörerna får alltså mer kvalificerade arbetsuppgifter än idag och utgör inte längre stöd för inspektör.

Det juridiska stödet arbetar inom fälten åtalsanmälan, överklaganden och avgiftsutdömanden. Juristerna skriver underrättelser, förelägganden och förbud samt utgör juridiskt expertstöd gentemot enhets- och sektionschef. Det juridiska stödet bemannas och leds av Avdelningen för Juridik. Vid enheterna finns också kompetensområden. Dessa bygger på ett koncentrat av de elva sakområden och övriga områden som Avdelningen för Regler och expertstöd arbetar inom. Genom att klustra sakområdena i kompetensområdena har det skett en "kompetenskraftsamling" som bland annat innebär att inspektionsenheterna inte längre behöver ägna

sig åt branschbevakning och branschanalys på samma sätt som idag.

På sektionsnivå bedrivs verksamhetens kärnuppdrag i form av att bedriva inspektion. Sektionen består normalt av 12 till 16 inspektörer och leds av en sektionschef.

Indelningsgrunden i sektioner är i första hand utifrån var inspektörerna har sin hemvist. För att åstadkomma en ökad resurseffektivitet handläggs ärenden som inte är planerbara av särskilda inspektörer och samtliga inspektörer övergår från att vara branschriktade till att utgöra allmäninspektörer.

Antalet distrikt har i förslaget reducerats från tio till fem och benämns numera regioner. Regionerna är följande (de län som regionerna omfattar inom parentes):

- Region Nord (Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län)*
- Region Mitt (Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Örebro, Uppsala och Västmanlands län)*
- Region Öst (Stockholms, Södermanlands, Östergötlands och Gotlands län)*
- Region Väst (Västra Götalands, Hallands och Jönköpings län)*
- Region Syd (Kronobergs, Kalmar, Blekinge och Skåne Län)*

Antalet lokaliseringsorter har reducerats från sju till tio. De lokaliseringsorter som föreslås är följande:

- Region Nord: Regionkontor i Umeå, filial i Luleå.*
- Region Mitt: Regionkontor i Örebro, filial i Falun.*
- Region Öst: Regionkontor i Stockholm, filial i Linköping.*
- Region Väst: Regionkontor i Göteborg, filial i Jönköping.*
- Region Syd: Regionkontor i Malmö, filial i Växjö.*

Utöver ovanstående bedöms vi behöva se över nuvarande lokaler i syfte att skapa mer resurseffektiva ytor.

Av rapporten framgår att det finns en del som behöver utredas vidare och att förslaget ger konsekvenser som både kan uppfattas som positiva som negativa. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att överblicka och har beroenden kopplat till sådant som inte gått att fånga i utredningen. Dock står det klart att det inte kan komma att ske några besparingar under 2014 och att detta år behöver utgöra ett

omställningsår. För att det ska vara möjligt att ställa om verksamheten behöver det tillsättas en förändringsledare. Förändringsledarens roll är att skapa förutsättningar för att linjen ska kunna genomföra förändringarna.

Genom förslaget byggs en robust inspektionsavdelning som har goda förutsättningar för att driva en resurseffektiv verksamhet och genom detta uppnå en ökad samhällsnytta inom ramen för våra resurser. Inspektionsavdelningen står också väl rustad för att möta såväl nuvarande som framtida utmaningar samt har kapaciteten för att ta emot fler medarbetare vid ett eventuellt resurstillskott eller vid en omdisponering av befintliga resurser.

2. Utredningen om juristfunktionernas roll och ansvar

- *Juristens ansvar och roll ska vara tydligt. För att juristen ska ha förutsättningar att genomföra sitt uppdrag behöver juristens arbetsuppgifter renodlas och kompetensen inom vissa sakområden öka.*
- *Juristernas kompetens ska användas vid beslutsfattandet inom processerna inspektion och marknadskontroll. Juristens ansvar är att säkerställa att våra beslut är rättssäkra och enhetliga och att skriva förslag till underrättelse och beslut. Juristen roll är att vara ett stöd till enhetschefen när denne ska fatta beslut. För att juristen ska ha förutsättningar att genomföra uppdraget behöver juristens arbetsuppgifter renodlas och juristerna delas in i olika sakområden.*
- *Juristernas kompetens ska användas vid beslutsfattandet inom processen föreskrifter. Juristens ansvar är att säkerställa att våra regler är rättssäkra och enhetliga, tydliga och begripliga samt relevanta ur ett juridiskt perspektiv. Juristen roll är att vara stöd till chefsjuristen i kvalitetskontrollen av föreskriftstexterna innan generaldirektören fattar beslut. Juristens roll är också att vara ett juridiskt stöd till enhetschefen som är ansvarig för regelarbetet så att juridiskt rättssäkra förslag till föreskriftstexter tas fram. För att juristen ska ha förutsättningar att genomföra uppdraget behöver juristens arbetsuppgifter renodlas och avgränsas till föreskriftsprocessen.*
- *Juristernas kompetens ska användas inom processen kommunicera externt. Juristens ansvar är att leverera textförslag och säkerställa att information och kommunikation är rättssäker.*
- *Juristernas kompetens ska användas till att utföra förvaltningsrättsliga arbetsuppgifter.*
- *Ansvaret för tillstånd förs över till avdelningen för juridik. Juristernas kompetens ska användas vid beslutsfattandet inom processen tillstånd. Juristens*

ansvar är att säkerställa att tillstånden är rättssäkra och enhetliga. För att juristen ska ha förutsättningar att utföra arbetsuppgifterna behöver juristen ett administrativt och elektroniskt stöd samt stöd i sakfrågan av en expert eller inspektör.

- *Ansvaret för åtalsanmälan och avgiftsutdömande förs över till avdelningen för juridik. Juristernas kompetens ska användas till att handlägga och besluta alla ärenden inom delprocesserna överklagan, avgiftutdömande och åtalsanmälan. Juristens ansvar är att säkerställa att ärendena handläggs rättssäkert och enhetligt. Juristens roll är att handlägga och besluta inom delprocesserna. För att juristen ska ha förutsättningar att genomföra uppdraget behöver juristens kompetens renodlas.*
- *En styrning där alla juristerna organisatoriskt ska tillhöra avdelningen för juridik. Juristerna ska vara placerade på Lindhagensgatan i Stockholm och vid de övriga orter där Arbetsmiljöverket har kontor och där det i dag finns jurister. Målet på längre sikt är att juristerna som inte är placerade på Lindhagensgatan ska vara placerade vid de orter där regionkontoren finns.*
- *Det är avdelningen för juridik som bemannar och styr den juridiska verksamheten. Juristerna som är placerade vid inspektionsenheterna ska normalt medverka vid arbetsplatsträffar och regionmöten inom inspektionsavdelningen.*
- *Chefsjuristens kompetens ska användas vid generaldirektörens beslutsfattande. Chefsjuristens ansvar är att säkerställa att myndigheten fattar rättssäkra och enhetliga beslut. Chefsjuristens roll är att vara ett stöd till generaldirektören när denne ska fatta beslut. För att chefsjuristen ska ha förutsättningar att genomföra uppdraget behöver denne kunna styra den juridiska verksamheten.*

3. Utredningen om en ny funktion för internationella frågor

Utredningen har tagit utgångspunkt i en målbild av vad Sverige och Arbetsmiljöverket vill uppnå med det internationella arbetsmiljöarbetet. Vidare har en analys gjorts av strategiskt viktiga arbetsmiljöfrågor på den europeiska agendan, vilka får betydelse för inriktningen på det internationella arbetet.

Utifrån målbild, omvärld och en genomgång av hur det internationella arbetet idag bedrivs inom Arbetsmiljöverket har ett antal framgångsfaktorer för det internationella arbetet formulerats. Dessa har även varit utgångspunkt för organiseringen av arbetet.

Förslaget innebär i korthet:

- *En tydligare strategisk inriktning för vilka frågor som vi driver i det internationella sammanhanget. Arbetsmiljöverkets policyinriktade arbete föreslås fokusera arbetsmiljöfrågornas betydelse för samhällsutvecklingen i EU:s medlemsländer och hur arbetsmiljöpolitiken prioriteras på EU:s politiska agenda, en ny europeisk arbetsmiljöstrategi samt det europeiska regelreformarbetet REFIT.*
- *Ett utökat samarbete med arbetsmarknadens parter, arbetsmiljömyndigheter i andra länder och andra strategiskt viktiga aktörer.*
- *Tydligare prioritering av vilka arenor och med vilken ambitionsnivå som vi ska verka på för att få effekt i vårt arbete på kort och lång sikt.*
- *Ett utvecklat deltagande i internationellt utvecklingssamarbete.*
- *En mer aktiv kommunikation om Sveriges och Arbetsmiljöverkets ståndpunkter och arbete med internationella arbetsmiljöfrågor.*
- *En ny funktion för internationella frågor inrättas fr.o.m. 1 januari 2014. Funktionen benämns staben för internationella frågor. Den nya funktionen ska driva, samordna och stödja Arbetsmiljöverkets samlade arbete*

med internationella frågor men inte överta ansvaret från linjen eller för beslutade processer.

Den nya funktionens uppdrag blir att:

- Företräda Arbetsmiljöverket i internationellt påverkans- och utvecklingssamarbete på verksnivå och i generaldirektörens ställe.*
- Säkerställa att den internationella dimensionen finns med i Arbetsmiljöverkets strategiska arbete.*
- Säkerställa att det internationella arbetet drivs i linje med Arbetsmiljöverkets strategiska mål och internationella prioriteringar.*
- Tillhandahålla kunskaps- och förhandlingsunderlag till myndighetens ledning samt regeringskansliet.*
- Bistå avdelningarna när de driver aktuella internationella frågor inom sina respektive ansvarsområden.*
- Bevaka och analysera omvärldsförändringar som påverkar arbetsmiljön och arbetsmiljöpolicin i Sverige och andra länder.*
- Svara för praktisk samordning av det internationella arbetet inom myndigheten, t.ex. konferenser, möten, besök, underlag, bemanning.*
- Tillgängliggöra aktuell information om det internationella arbetet, t.ex. policies, ståndpunkter, protokoll, rutiner.*
- Kommunicera ståndpunkter och internationellt arbete, externt och internt.*
- Förmedla kunskap om internationellt arbete och ha en samlad bild av kompetens och kompetensbehov.*

För att möjliggöra den strategiska dimensionen och få ledningsförankring i det internationella arbetet föreslås staben vara direkt underställd generaldirektören och ansvarig chef ingå i Arbetsmiljöverkets ledningsgrupp. Utöver ansvarig chef knyts en internationell analytiker och en internationell samordnare till staben. Övriga resurser

avropas från övriga avdelningar. Samordningsansvaret för internationellt arbete, som idag ligger på avdelningen för Regelarbete och expertstöd, flyttas till staben.

Det viktigt att säkerställa en fortlöpande dialog mellan staben och avdelningarna. Därför föreslår utredningen att kontaktpersoner i internationella frågor utses. Deras huvudsakliga uppgifter är att samordna avdelningens internationella arbete, dubbelriktad information till och från staben samt samordning mellan avdelningarna.

Utredningens förslag bedöms få både positiva och mindre positiva konsekvenser för den interna arbetsmiljön, Arbetsmiljöverkets miljöbelastning och ekonomin. Förslagen belyses även från jämställdhets- och tillgänglighetssynpunkt, vilka medför krav på och förutsättningar för det fortsatta arbetet.